

Et angello filij: quāvis superius patris illud esse dixisset. quod sanè nequaquā debet mirum uideri. quæ em̄ sunt patris. & filij sunt: & quæ sunt filij. & patris erūt. Quod eo inquit: ut ostendat sibi necessariū esse. ut hanc p̄ eis curā suscipiat. Nā qui semel Euangelij administratōne accepit. p̄ omnibus ut studiū impendat & curā. oportet. qui uerbū exceperint. * Obsecrans si quo modo tandē aliquando prosperū iter habeam in uoluntate dei. ueniēdi ad uos.) Nunc causā adijcit. cur illorū memoriā habeat: ad uos scilicet. inquit. ut ueniam. Attende quanto illos honore prosequeretur. quos uisere. & deo uolente. maturaret. Nos uerō uel adficiamur nemini: uel si quē fortē amamus. præter dei id agimus uoluntatē. Paulus uerō ex ingenti quadā charitate. spectare illos assiduō precabatur. Quod autē id omne dei arbitrio subiecisset. eius modestiam præferebat. Quocirca & nos. quū nil precādo consequimur. haud quāquā id ægrē feramus. Neq; enim Paulo sumus nos potiores. qui pro carnis stimulo. & libidinum incentiuis. quū tertio iam domino supplicasset. nequaquā uoti compos effectus est. id enim illi conducere uidebatur.

Non ægrē ferē
dum. si precā
do nihil conse-
quimur.

* Ut aliquē uobis impertiar gratiā spiritalis.) Solent plariq; rei alterius gratia peregrē proficisci. ipse uerō ego sum ad uos profecturus. ut aliquē uobis impertiar. Id sanè modestē locutus est. neq; enim ut uos instruam. dixit: sed quod ipse acceperim. uobis impertiar. Quodcunq; enim in discipulorū commodum præceptor impertit. muneris loco habendū est. Quinetiam & nostrā uirtutes uelut dona. sunt opis diuinæ egentia.

* Ad confirmandos uos: id est. consolari in uobis per eam. quæ inuicē est. fidem uestram. ac meam.) Tacitē arguit non mediocri hos indigere correctiōne: quod tamen si apertius explicare. admodum illis molestū foret. Dicerēt em̄: quid inquis? num ipsi uel loco moti sumus. uel longius iter emensi. te adiuimus supplices: uel tua opera indigemus. ut obitremur in fide: Ad hæc Paulus subinde id modestē dicit: Causā meā ad uos profectiōnis est quidem futura. ut memetipsum ac uos tandem consolor. qui multis estis adfecti molestijs. Quocirca uisendi uos mihi incessit cupido. ut salamen duntaxat adferrem merentibus: uel potius. ut ipse consolatione adficerer. Id quidem erat in utriusq; cōmodum haud dubiè concessurum. Nam ut solent seruitia. dum inter se congregantur. plurimū recreari. sic & fideles malis multis & grauioribus afflictati. mutua adhortatione alleuātur. Quæret aliquis: Num Paulus horum uel solamine. uel societate indigit? Nequaquā. Verum idēo aiebat. ne acerbiorē epistolam redderet: neue ut illos. ut diximus. lacerasset. unde se inquit opus habere. ut ab his consoletur. Quæ si quis hoc loco cōsolationem laticia dixerit. & eam præcipuē quæ ex illorum adaucta fide suscepta sit. eandēq; Paulo affirmet necessariam. rectē dixerit. Quod utiq; ex eo perspicuum est. quod postmodū subdit: Per eam quæ adiuuicem est. fidem uestram ac meam. Perinde ac si dicat: ipse uerō. quandoquidem uestra mihi spectata est fides. & consolabor. & adficiar iocunditate. uos uerō per meā confirmabimini. ex his consolatione accepta. in quibus fortasse ob animi pusillanimitatem. nutabundi estis & labantes. quod tamē nec palam aperit: sed. ut dictum est. tacitē infert.

Pauli in scribē
do prudentia.

* Nolo autem uos ignorare fratres. quia sæpē proposui uenire ad uos: & prohibitus sum usq; adhuc.) Quoniam superius dixerat: Obsecro si quo modo ad uos iter habere queā: posset. nec iniuria. quispiam eū hoc pacto cōmonefacere: Si em̄ ipse & uotis & precibus sæpē deposcis. & hos consolari. & te consolationis huiusce facere non expertem: quid impedit quominus conuenire hos queas? Id sanè. inquit. quia Dei iussu prohibeor. Vides quā ille non prorsus causā diuinæ huius inhibitionis conquirat: sed paret. nil hæsitans. Dei imperio: nos instructurus. ne curiosius quæ Deus gesserit. exquiramus. Aperit itaq; Rhomanis. nec segnicie se. nec eorum cōtemptu quodam teneri: quin iter statim ad eos arripiat. adeoq; se illorum flagrare beneuolentia. ut quantum in se sit. neq; coercitus. quocq; pacto abfistat. quin iterum atq; iterum proficisci ad eos tentaret.

Non esse curio-
sē quærendi sū-
cti dci.

Ciuitas Rhoma-
norū insignis
& conspiciua.

* Ut aliquem fructum habeam in uobis. sicut & in cæteris gentibus.) Quum enim insignis esset & cōspiciua ciuitas Rhomanorum. uniuersiq; ob admirationem & gloriam ad eam confluerent: ne quis Paulum crederet uisendæ urbis cupiditate. qua & cæteri. duci. sic inquit: Eam ob causā adire uos cupiebam. ut fructum aliquē consequar. Soluit præterea occursum fortē suspitionē. Dicit aliquis: Eapropter ipse detētus es. quia pro Dei uoluntate haud quāquā Rhomam contendere animo tuo insederat. Eoq; id subdit: ut fructum (inquiens) referrem. Neq; enim apertē uel prædicandi. uel instruēdi gratia. se accessurum dixit: sed moderatius agens. ut fructum allequer. intulit. quem admodum & illud superius: ut gratiam uobis impertiar. frenandi autem hos gratia. & corrigendi. sicut & in cæteris gentibus. dixit. Proinde id inquit: Neq; enim & si uobis sit terrarum orbis imperium.